

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. ŻURAWIA 4 skr. pt. 24 00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41
TELEFON DYŻURNY: 21-34-34

BD/329/20/85

Październik 1985 r.

SONDAŻ PRZEDWYBORCZY

/Komunikat z badań październikowych/

Zespół Badań Sondażowych

W październikowym sondażu na ogólnopolskiej próbie dorosłej ludności badaliśmy zamiary wyborcze oraz zainteresowanie dotychczasową kampanią wyborczą.

1. Deklaracje zachowań wyborczych

Stanowisko respondentów w sprawie udziału w wyborach do Sejmu w kolejnych badaniach przedwyborczych przedstawiają dane zawarte w tabeli 1.

Tabela 1. w procentach

Deklaracje wyborcze	Kwiecień	Czerwiec	Wrzesień	Październik
Wezmę udział w wyborach				
- na pewno	47,8	60,7	58,0	55,5
- prawdopodobnie	29,9	22,9	25,4	24,7
Nie będę uczestniczyć w wyborach				
- prawdopodobnie	12,2	9,0	9,4	9,4
- na pewno	10,2	7,4	7,0	10,4

Czerwcowy sondaż ujawnił w stosunku do kwietnia wzrost /12,9%/ odsetka respondentów zdecydowanych na wzięcie udziału w wyborach przy jednoczesnym nieznacznym /2,8%/ zmniejszeniu się grupy osób nie zamierzających głosować. Badanie wrześniowe i październikowe nie wykazało znacznych zmian deklaracji wyborczych, aczkolwiek pewnych swego udziału jest nieco mniej, a zdecydowanych nie uczestniczyć nieco więcej.

W październiku, podobnie jak w poprzednich miesiącach, rzadziej zamierzali głosować mieszkańcy wielkich miast /powyżej 200 tys./ - tab. 2.

Deklaracje wyborcze są zróżnicowane przez przynależność do grupy społeczno-zawodowej, ocenę własnej sytuacji materialnej oraz aktywność społeczno-polityczną.

Osób zdecydowanych uczestniczyć w wyborach jest znacznie więcej wśród kadry kierowniczej i pracowników zajmujących wyższe stanowiska /w dwóch ostatnich sondażach 78 i 70%/, najmniej jest na-

Tabela 2

w procentach

Miejsce zamieszkania	Deklaracje wyborcze			
	wezmę udział		nie wezmę udziału	
	na pewno	prawdopodobnie		na pewno
Wieś	59,8	23,7	8,7	7,8
Miasto o wielkości				
- do 20	52,3	29,1	6,9	11,6
- 21-200	55,9	23,7	8,8	9,9
- powyżej 200 tys. mieszkańców	45,6	24,0	14,7	15,7

tomiast wśród rzemieślników, właścicieli prywatnych zakładów /odpowiednio 43,3 i 40,0%/, a także uczniów i studentów /45,7 i 30,4%/. Tendencja ta utrzymuje się od kwietnia. Odsetek wyborców - robotników kształtuje się w granicach 50%. W pozostałych grupach w okresach dzielących nasze sondaże obserwujemy wahania /wzrost lub spadek/ deklarowanej frekwencji /tab. 3/.

Tabela 3

w procentach

Grupy społeczno-zawodowe	Deklaracje wyborcze /na pewno będą głosować/			
	kwiecień	czerwiec	wrzesień	październik
Kadra kierownicza	62,2	90,9	78,0	70,0
Emeryci, renciści	51,8	64,4	63,5	49,2
Rolnicy indywidualni	53,8	63,9	58,9	53,8
Robotnicy	39,4	59,6	49,5	55,3
Szeregowi pracownicy umysłowi z wyższym wykształceniem	46,4	61,3	53,6	56,5
Rzemieślnicy, właściciele prywatnych zakładów	35,5	59,1	43,3	40,0
Uczniowie, studenci	35,9	44,7	45,7	30,4

Uderza znaczne zmniejszenie się liczby zdecydowanych głosować wśród emerytów z 64% w czerwcu do 49,2% w październiku. Szczegółowy rozkład deklaracji tej grupy społecznej w dwu ostatnich badaniach przedstawia tabela 4.

Tabela 4

Deklaracje wyborcze emerytów	w procentach	
	Wrzesień	Październik
Wezmę udział		
- na pewno	63,5	49,2
- prawdopodobnie	21,4	32,4
Nie wezmę udziału		
- prawdopodobnie	9,4	6,7
- na pewno	5,7	11,8

Wszystkie badania wykazały, że na deklaracje wyborcze wpływa także ocena własnej sytuacji materialnej. Dane z października przedstawia tabela 5.

Tabela 5

Sytuacja materialna według subiektywnej oceny	w procentach			
	Deklaracje wyborcze			
	wezmę udział		nie wezmę udziału	
	na pewno	prawdopodobnie	na pewno	
Bardzo zła	42,4	27,2	10,7	19,6
Zła	48,8	26,6	12,0	12,6
Przeciętna	61,0	24,6	8,0	6,4
Dobra	70,8	18,0	6,2	5,0
Bardzo dobra	76,4	18,2	1,8	3,6

Przynależność do PZPR sprzyja aktywności wyborczej. Tendencja ta jest trwała, gdyż wystąpiła we wszystkich czterech badaniach /dane z września i października zawiera tabela 6/.

Tabela 6

w procentach

Przynależność wyborcza członków PZPR	Wrzesień	Październik
Wezmę udział w wyborach		
- na pewno	87,7	81,6
- prawdopodobnie	8,6	13,6
Nie będę uczestniczyć w wyborach		
- prawdopodobnie	1,9	3,4
- na pewno	0,8	1,4

Natomiast deklarowana przynależność do b. "Solidarności" współwystępuje z negatywnym stosunkiem do uczestnictwa w wyborach. Zależność ta wykazuje tendencję zwykłą. Od kwietnia zmniejszył się /49,5 wobec 40,7 we wrześniu i 43,0% w październiku/ odsetek członków b. "Solidarności" pewnych swego uczestnictwa w wyborach, zwiększył się zaś odsetek na pewno nie zamierzających głosować /odpowiednio 10,8, 13,1 i 17,5%/ , tak jak i tych, którzy prawdopodobnie powstrzymają się od uczestnictwa w wyborach /12,7- 15,5 i 13,8%/.

2. Zainteresowanie kampanią wyborczą

O jakim takim zainteresowaniu kampanią wyborczą można mówić jedynie w odniesieniu do osób, które są zdecydowane wziąć udział w wyborach. Prawie 70% spośród nich śledziło spotkania z kandydatami, 59% interesowało się listą krajową, 57% listami okręgowymi. Wśród tych, którzy jeszcze nie wiedzą, ale prawdopodobnie będą głosować, zainteresowanie to jest mniejsze: tylko nieco ponad połowa śledzi spotkania z kandydatami, a listy kandydatów zna odpowiednio 41 i 36%. Deklarujący niechęć do uczestnictwa w wyborach z reguły nie interesowali się przygotowaniem do nich. Śledziło spotkania 26% tych, którzy prawdopodobnie i 20% tych, którzy na pewno nie będą głosować. Znajomość listy krajowej przejawiała odpowiednio: 28 i 36%, a list okręgowych - 24 i 21%.

Zainteresowanie przygotowaniem do wyborów we wszystkich kategoriach badanych jest jednak powierzchowne - rzadko mają bardziej szczegółowe informacje o kandydatach, o tym, co oni sobą prezentują /tab. 7/. Podobne jest zainteresowanie kampanią prasową. Jedyne co trzeci badany zdecydowany wziąć udział w wyborach i co szósty dopuszczający taką ewentualność uważnie śledził sprawozdania ze spotkań z kandydatami w środkach masowego przekazu. Wśród nie zamierzających uczestniczyć w wyborach tacy stanowili znikomą mniejszość /około 5%/. W tej sytuacji trudno przywiązywać większą wagę do tego, że połowa badanych miała o nich złe zdanie.

Interesujące są dane na temat osobistego udziału badanych w spotkaniach przedwyborczych. Uczestniczyło w nich 12% ogółu badanych, 17% zdecydowanych głosować i 6% niezdecydowanych, ale skłaniających się do udziału w wyborach. Z własnej inicjatywy poszło na te spotkania mniej więcej tyle samo co pod wpływem namów i nacisków. Tych, którzy nie byli na spotkaniach, pytaliśmy, czy zamierzali wziąć w nich udział. Zamiar taki deklarowało 36% ogółu zdecydowanych głosować i 24% rozważających taką możliwość. Tak więc można mówić o znacznym zainteresowaniu elektoratu spotkaniami. Dodać trzeba, że było ono duże nie tylko w grupach, które są do takiej aktywności zobligowane swoją rolą zawodową i społeczną /np. kadra kierownicza, członkowie organizacji politycznych/, ale także wśród robotników i chłopów. Najczęściej jako powód nieuczestniczenia podawano brak czasu. Spora część badanych obwiniała organizatorów kampanii wyborczej: mała liczba spotkań w miejscu zamieszkania badanego /30,5%/ oraz zbyt późne otrzymywanie informacji /12,1%/.

Tabela 7

w procentach

Deklaracje wyborcze	Zainteresowanie listami wyborczymi i bliższa znajomość znajdujących się na nich kandydatów			
	brak zainteresowania listą	nieznajomość wszystkich kandydatów	Znajomość kandydatów	
			niektórych	większość lub wszystkich
Lista krajowa				
Wzmem udział:				
- na pewno	41,3	8,3	36,5	13,7
- prawdopodobnie	59,0	8,0	22,5	9,6
Nie wezmę udziału:				
- prawdopodobnie	71,8	2,4	17,0	8,9
- na pewno	64,3	4,4	16,0	15,3
Listy okręgowe				
Wzmem udział:				
- na pewno	42,9	14,5	30,0	11,8
- prawdopodobnie	63,6	11,7	18,2	5,2
Nie wezmę udziału				
- prawdopodobnie	76,4	8,9	13,0	1,6
- na pewno	78,8	6,6	10,9	3,6